

Брюксел, 28.10.2019 г.
COM(2019) 486 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**Годишна работна програма на Съюза в областта на европейската стандартизация
за 2020 г.**

1 Въведение

С годишната **работна програма** на Съюза в областта на европейската стандартизация¹ (работната програма) за 2020 г. се определят приоритетите за европейската стандартизация. В нея се залагат конкретните цели и политики за европейските стандарти и стандартизационните документи през предстоящия период и се посочват видовете действия, които Комисията възнамерява да предприеме². Тези действия в областта на европейската стандартизация са включени в политиките на Съюза, като например цифровия и единния пазар, енергийната ефективност и климата и международната търговия. Стандартите подкрепят тези политики, за да се гарантира, че европейските продукти и услуги са конкурентоспособни в световен мащаб и отразяват съвременното технологично равнище на аспекти като безопасност, сигурност, здраве и опазване на околната среда.

В работната програма са очертани също така действията, които Комисията възнамерява да започне през 2020 г., с цел подобряване на управлението, приобщаващия характер и международното въздействие на европейската система за стандартизация (ЕСС).

Въздействието на работната програма върху бюджета не надхвърля вече предвиденото в проектобюджета за 2020 г.

2 Приоритети на европейската стандартизация

Стандартите имат важно икономическо въздействие и ползите от тях се отразяват ежедневно върху предприятията и потребителите в рамките на единния пазар. Добре функциониращата система за стандартизация помага на Европа да запази стартовото си предимство и да върви в крак с промените и възможностите, създавани от пазарното развитие. Същевременно стандартите гарантират високото ниво на безопасността, здравето, потребителските и екологичните аспекти за защита на европейските граждани.

Стандартите изпълняват благоприятстваща роля, като предлагат на производителите стабилна основа за инвестиране в нови технологии и цифровизация на производствените процеси.

В този раздел се представят исканията за разработване и/или преработване на хармонизирани³ европейски стандарти в подкрепа на законодателството на Съюза и се прави преглед на по-широките стратегически приоритети на Комисията за европейската стандартизация. Комисията ще следи отблизо работните програми на европейските организации за стандартизация, за да се убеди, че обсъдените по-долу искания са надлежно разработени и че са взети предвид стратегическите приоритети на Комисията.

2.1 *Хармонизирани европейски стандарти в подкрепа на законодателството на ЕС*

Европейската система за стандартизация е основана на публично-частно партньорство между Комисията и представители от областта на стандартизацията. Нейната уникалност се състои в

¹ Член 8 от Регламент (ЕС) № 1025/2012.

² За по-подробния списък на действията вж. приложението към настоящото съобщение.

³ Без да се изключват европейските стандарти, осигуряващи съответствие с общите изисквания за безопасност съгласно Директива 2001/95/ЕО относно общата безопасност на продуктите.

използването на хармонизирани европейски стандарти. Тези стандарти са разработени (или преработени, в зависимост от случая) въз основа на искане от страна на Комисията за целите на прилагането на законодателството на Съюза за хармонизация⁴. Когато бъдат приети, стандартите стават част от правните норми на Съюза, а използването им осигурява на производителите от целия единен пазар презумпцията, че техните продукти са в съответствие с изискванията на законодателството на Съюза.

Това дава голяма правна сигурност и стабилност на ползвателите на хармонизирани стандарти. Така се намаляват разходите на производителите, което от своя страна е важно за инвеститорите, и се дава възможност на малките и средните предприятия да пускат на пазара продукти, които са в съответствие със законодателството на Съюза, без да правят допълнителни разходи. По този начин се увеличава и обществената отговорност на регулаторните органи, които трябва да упражняват контрол върху тези хармонизирани стандарти. Комисията възнамерява през 2020 г. да поиска да бъдат разработени и/или преработени хармонизирани стандарти в подкрепа на законодателството на ЕС в няколко ключови области, като например опазването на околната среда и единния пазар на стоки.

Комисията ще поиска да бъдат разработени стандарти за рециклиране и повторна употреба на пластмасови риболовни съоръжения⁵. Тези хармонизирани стандарти ще подпомагат изпълнението на Директива (ЕС) 2019/904 относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда.

В съответствие с целите на Регламент (ЕС) 2017/1369 относно енергийното етикетиране и Директива 2009/125/ЕО относно изискванията за екодизайн Комисията ще предложи разработването на стандарти за измерване на енергийните показатели на електродвигатели, водоподгреватели, перални машини и битови перални машини със сушилня. Тези стандарти ще бъдат в подкрепа на правните актове за изпълнение⁶, свързани с конкретните категории продукти.

Една от ключовите инициативи в този контекст ще бъде актуализирането от европейските организации за стандартизация на сегашните хармонизирани стандарти, което Комисията възнамерява да поиска, за да бъдат отразени изискванията на Директива 2013/29/ЕС за пиротехническите изделия и най-новите тенденции в развитието на технологията⁷. С това актуализиране ще бъде повишена безопасността на пиротехническите изделия и качеството на оценките на съответствието на такива изделия, което ще се постигне посредством привеждането на съществуващите стандарти в тази област в съответствие с настоящите законови норми и изисквания за безопасност и с най-новите технологии.

В сферата на медицината, в съответствие с изискванията на основните норми за безопасност, т.е. Директива 2013/59/Евратом на Съвета, Комисията възнамерява да поиска хармонизирани стандарти за проектиране, производство, монтиране, използване и проверка на експлоатационните показатели на радионуклидните калибратори⁸. Тези стандарти ще подобрят процеса на оптимизиране на дозите чрез проверка на активността, предписана на пациентите, посредством радионуклидни калибратори.

⁴ Вж. член 10 от Регламент (ЕС) № 1025/2012.

⁵ Вж. действията и мерките, свързани с риболовни съоръжения, в Европейската стратегия за пластмасите в кръговата икономика — COM(2018) 28 final и действие 13 от приложението към настоящото съобщение.

⁶ Вж. подробна информация по действия 1—3 в приложението към настоящото съобщение.

⁷ Вж. действие 7 в приложението към настоящото съобщение.

⁸ Вж. действие 8 в приложението към настоящото съобщение.

Освен това Комисията възнамерява да поиска от европейските организации за стандартизация да преработят хармонизираните стандарти, които се използват в подкрепа на Директива 2014/34/ЕС относно съоръженията и системите за защита, предназначени за използване в потенциално експлозивна атмосфера, за да бъдат отразени технологичните новости⁹.

Новоприетият Регламент (ЕС) 2019/1009 относно продуктите за наторяване разширява обхвата им от торове, произведени с неорганични материали, получени от полезни изкопаеми или произведени по химичен път, до торове, произведени от рециклирани или органични материали. Хармонизирането на аналитичните методи за изпитване с цел проверка на съответствието на продуктите за наторяване, произведени от вторични суровини, ще направи възможно въвеждането на практики за общи изпитвания и проверки на съответствието с правните изисквания, което ще улесни търговията в единния пазар¹⁰.

В контекста на Регламент (ЕО) 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали Комисията възнамерява да поиска от европейските организации за стандартизация да разработят гранични стойности на миграция за веществата, за които има ограничения (полициклични ароматни въглеводороди), в материали от гума и пластмаса, използвани в изделия за широко потребление¹¹.

Необходим е общ технически език за правилното функциониране на системата за хармонизиране, създадена в рамките на Регламент (ЕС) № 305/2011 за строителните продукти или чрез него. Комисията възнамерява да поиска разработването на поредица от стандарти в това отношение¹².

Предвид влиянието на органите за оценяване на съответствието върху вътрешния пазар и по-специално върху малките и средните предприятия, е важно да се гарантира, че акредитацията и оценяването на съответствието са еднакво строги във всички държави членки. Затова Комисията ще поиска разработването на хармонизирани стандарти¹³ в подкрепа на Регламент (ЕО) 765/2008 за акредитацията и на Регламент (ЕО) 1221/2009 за надзора на пазара.

И накрая, но не по важност, ще са нужни хармонизирани стандарти в подкрепа на постигането на съответствие с изискванията за достъпност на продукти и услуги, предвидени в Директива (ЕС) 2019/882¹⁴. Тези стандарти ще спомогнат да бъдат хармонизирани подходите, които понастоящем използват производителите и доставчиците на услуги, за да отговорят на изискванията, когато произвеждат продукти и доставят услуги със специфични характеристики по отношение на достъпността, като по този начин на хората с увреждания се дава възможност за по-добър достъп до продукти и услуги на вътрешния пазар.

2.2 Стратегически приоритети на европейската система за стандартизация

Комисията възнамерява да продължи да си сътрудничи със своите партньори от европейската система за стандартизация в области от стратегическо значение, за да се гарантира, че разработените стандарти подкрепят нейните общи приоритети на политиката за пълноценно функциониращ единен пазар.

⁹ Вж. действие 6 в приложението към настоящото съобщение.

¹⁰ Вж. действие 5 в приложението към настоящото съобщение.

¹¹ Вж. действие 4 в приложението към настоящото съобщение.

¹² Вж. действие 9 в приложението към настоящото съобщение.

¹³ Вж. действие 11 в приложението към настоящото съобщение.

¹⁴ Вж. действие 12 в приложението към настоящото съобщение.

Изкуственият интелект (ИИ) ще има широко въздействие върху икономиката и обществото като цяло. През 2018 г. Комисията призна значението на ИИ за единния пазар в своето Съобщение „Изкуствен интелект за Европа“¹⁵. Комисията представя европейската инициатива за ИИ като част от цифровия единен пазар и подчертава нейното значение за промишлените сектори на Съюза на конкурентния световен пазар. Стандартизацията спомага за преодоляването на предизвикателствата, които води със себе си тази ключова технология, по-специално от гледна точка на безопасност, отговорност и етични съображения. Разработването на стандарти, които отразяват европейската перспектива за функционирането на базираните на ИИ системи, следва да бъде важен приоритет за европейските организации за стандартизация.

Стандартизацията е важна за развитието на интернет на предметите, тъй като сигурността, безопасността, надеждността и оперативната съвместимост са от решаващо значение в един свят, в центъра на който са интелигентните устройства. Ето защо европейските организации за стандартизация следва да съсредоточат усилията си върху разработването на стандарти за подобряване на протоколите за сигурност, предвиждане и ограничаване на кибератаките, както и за обезпечаване на оперативната съвместимост на различните мрежи на интернет на предметите.

Защитата на технологиите от киберзаплахи чрез възможностите на киберсигурността е предварително условие за тяхното въвеждане и използване. Този фактор е важен както за защита на неприкосновеността на личния живот, така и за защитата на критичната европейска инфраструктура, като например електроцентралите и преносните и телекомуникационните мрежи. С Акта за киберсигурността¹⁶ на ЕС се установява европейска рамка за сертифициране на киберсигурността на ИКТ продукти, услуги и процеси. Стандартизацията изпълнява важна роля в новата рамка. Ето защо по въпросите на киберсигурността Комисията очаква тясно сътрудничество между европейските организации за стандартизация и Агенцията на ЕС за киберсигурност (ENISA)¹⁷, което ще допринесе за по-нататъшното доизграждане на европейския единен пазар, за да може да се отговори на бързо променящата се и взискателна сфера на неприкосновеността на личния живот, и ще повиши нивото на киберсигурността в ЕС като цяло.

Комисията прие Препоръка относно европейски формат за обмен на електронни здравни досиета¹⁸. С препоръката се подкрепя цифровата трансформация в областта на здравеопазването в ЕС, като стремежът е да се освободи потокът от здравни данни през границите и да се подкрепят усилията на държавите членки за обезпечаване на сигурен достъп до здравните данни на гражданите и на техния обмен, независимо в коя държава от ЕС се намират. Тази технология ще позволи на хората да имат бърз достъп до техните здравни данни, както и да ги споделят с медицински специалисти, когато например се консултират със специалист или получават лечение по спешност в друга държава от ЕС.

Европейските организации за стандартизация следва да подкрепят прилагането на препоръчания европейски формат за обмен на електронни здравни досиета, като разработват стандарти на съвременен технологично равнище за защита на здравните данни и за обезпечаване на сигурността на мрежовите и информационните системи, на които разчитат тези системи за електронни здравни досиета. Това ще помогне да се избегнат нарушения на сигурността на данните и да се сведат до минимум рисковете от инциденти, свързани със сигурността.

¹⁵ COM(2018) 237 final.

¹⁶ COM(2017) 477 final.

¹⁷ Агенция на Европейския съюз за мрежова и информационна сигурност.

¹⁸ C(2019)800 от 6 февруари 2019 г.

В съобщението „По пътя към автоматизираната мобилност: стратегия на ЕС за мобилността на бъдещето“¹⁹, което беше прието през 2018 г., се подчертава, че свързаната и автоматизираната мобилност вероятно ще преобрази начина, по който се придвижват хората и по който се използват, продават и притежават превозните средства. Тя също така ще разкрие нови области за развитие на стопанската дейност и ще проправи пътя за нови услуги в сферата на мобилността в условията на променящ се енергиен пазар. Дали този преход към мобилност ще бъде успешен, зависи от ефективността, достъпността и устойчивостта на новата система. Ролята на стандартизацията е да поддържа оперативната съвместимост и взаимната свързаност между различните подсистеми, т.е. превозно средство, път и енергийни системи. Европейските организации за стандартизация следва да работят в тясно сътрудничество с автомобилната промишленост, доставчиците на енергия и ИКТ сектора, за да разработят стандарти за оперативната съвместимост на съвместните системи с включване на всички класове превозни средства както в трансграничен контекст, така и при отделните марки, като особено важна е подкрепата за стандартизацията на комуникационните протоколи за групирането на множество марки.

По същия начин разработването на стандарти за цифровизация, автоматизация и киберсигурност е от първостепенно значение за железопътния сектор. Тези стандарти²⁰ ще улеснят интегрирането на различните железопътни подсистеми в една мултимодална транспортна система и ще защитят евентуалните слаби места или компоненти в нея срещу неразрешен достъп.

През последните десетилетия стоманодобивната промишленост постигна значително намаляване на емисиите на парникови газове чрез подобряване на енергийната ефективност и внедряване на нови технологии. Съществуващите процеси обаче са достигнали своите предели и е необходимо да се разработят нови технологии за допълнително намаляване на емисиите на парникови газове, за да бъдат постигнати целите по рамката в областта на климата и енергетиката до 2030 г. и дългосрочната стратегия до 2050 г. Надлежащото съобразяване със стандартите на етапа на научноизследователската дейност за нови иновативни производствени процеси ще спомогне да се осигури плавното преминаване към икономика с ниска въглеродна интензивност. Освен това европейските стандарти могат да подкрепят хармонизираното прилагане на иновативни технологии за производство на стомана в рамките на единния пазар.

Европейската програма за промишлено развитие в областта на отбраната (EDIDP)²¹ има за цел да се подкрепи конкурентоспособността и иновационният капацитет на отбранителната промишленост на Съюза. Това е пилотна програма на Европейския фонд за отбрана (EDF), която ще осигури финансови стимули за държавите членки, за да участват в съвместни научни изследвания за отбранително оборудване и технологии в ЕС в рамките на следващата многогодишна финансова рамка (2021—2027 г.). Като част от Европейския план за действие в областта на отбраната е предвидено EDIDP да предоставя финансова подкрепа на европейската отбранителна промишленост на етапа на разработването на нови продукти и технологии в избрани области. Работната програма на EDIDP за периода 2020—2021 г. беше приета на 19 март 2019 г., а поканите за подаване на предложения за 2019 г. бяха публикувани на 4 април 2019 г. Засиленото сътрудничество между държавите членки в областта на отбраната създава икономии от мащаба чрез намаляване на разходите за производство и закупуване на материали с военна употреба. Стандартите следва да подкрепят това сътрудничество, като предлагат обща номенклатура за проектиране, разработване и набавяне на съответните материали.

¹⁹ COM(2018) 283 final.

²⁰ Вж. действие 10 в приложението към настоящото съобщение.

²¹ Регламент (ЕС) 2018/1092.

3 Международно сътрудничество

Срещата през юли 2018 г. между председателя Юнкер и президента Тръмп и последвалото съвместно изявление²², в което съвместната работа във връзка със стандартите изрично се споменава като приоритет за увеличаване на търговията и растежа в двата региона, доведе до създаването на изпълнителна работна група ЕС—САЩ, в която сътрудничеството в областта на стандартизацията е сред приоритетните обсъждани теми.

На 21-та среща на високо равнище ЕС—Китай от 9 април 2019 г.²³ бе даден нов тласък на отношенията между двата търговски партньора. Понастоящем стандартизацията се наблюдава внимателно като ключов показател за отварянето на китайския пазар, и по-специално аспектите на достъпа на дружества/дъщерни дружества от ЕС до китайски процеси на стандартизация и процента на приемане на международни стандарти от страна на Китай. С оглед на по-ефективното популяризиране на европейските стандарти ще бъде разработено систематично картографиране на китайския стандартизационен модел. В това отношение работната група ЕС—Китай за стандартизация представлява важна платформа за диалог и сътрудничество.

Стандартизацията винаги е важна част от раздела с техническите бариери пред търговията (ТВТ) на всяко договорено споразумение за свободна търговия (ССТ), и ще остане такава и в бъдеще. Споразумението за свободна търговия ЕС—Сингапур влиза в сила в началото на 2020 г., а преговорите по ССТ с Австралия, Нова Зеландия, Индонезия и Меркосур ще продължат, като подчертават отвореността на ЕС на световната сцена в стремежа му да стимулира европейската конкурентоспособност, заетостта и растежа.

4 Публично-частно партньорство

4.1 Управление

Навременното предоставяне на висококачествени стандарти продължава да е приоритет на Комисията. В това отношение на хармонизираните стандарти следва да се обръща специално внимание, за да бъдат приведени в съответствие с неотдавнашната практика на Съда. Като част от европейското право хармонизираните стандарти трябва да отговарят на определените критерии за качество по отношение както на формата, така и на съдържанието от техническа гледна точка.

По-специално качеството на хармонизираните стандарти, които осигуряват правното действие на презумпцията за съответствие, изисква специалното внимание на двете страни. В този контекст Комисията прие на 22 ноември 2018 г. съобщението „Хармонизирани стандарти: подобряване на прозрачността и правната сигурност за пълноценното функциониране на единния пазар“²⁴. В съобщението е представен преглед на функционирането на европейската

²² ИЗЯВЛЕНИЕ/18/4687.

²³ <https://www.consilium.europa.eu/media/39020/euchina-joint-statement-9april2019.pdf>.

²⁴ COM(2018) 764 final.

система за стандартизация и са определени конкретни действия, които Комисията ще предприеме в подкрепа на прилагането на Регламента за европейската стандартизация²⁵.

В това отношение Комисията, след съответната консултация, ще издаде така също документ с насоки за практическите аспекти на прилагането на Регламента за европейската стандартизация, като отдели специално внимание на разделението на ролите и отговорностите в процеса на разработването на хармонизирани стандарти, както и на ефективността, приобщаващия характер и скоростта на процесите на стандартизация. В този документ с насоки Комисията ще вземе предвид неотдавнашната съдебна практика и конкретните условия за постигане на съответствие с Регламента за европейската стандартизация и подобряване на процеса на стандартизация на практика. След като предприеме тези стъпки, Комисията ще продължи да извършва преценка на процедурите си чрез дискусии с всички участващи заинтересовани страни.

Комисията препоръчва на европейските организации за стандартизация да вземат надлежно предвид документа с насоки, по-специално с оглед на навременното предоставяне на всички нужни документи за оценяване на проектите на хармонизирани стандарти, за да се предостави възможност за гладкото протичане на процеса по оценяване.

Комисията ще продължи да подкрепя процеса на управление чрез всички подходящи и налични средства, и по-специално чрез Комитета по стандартите, многостранната платформа на заинтересованите страни по въпросите на стандартизацията в областта на ИКТ и структурните диалози с европейските организации за стандартизация. Във връзка с това Комисията насърчава европейските организации за стандартизация да участват активно в тези платформи, за да помогнат да процеса на формиране на европейските промишлени и цифрови политики.

4.2 Приобщаване

Приобщаването и прозрачността са ключовите характеристики на европейската система за стандартизация. Затова Комисията ще продължи да подкрепя участието на заинтересованите страни, представляващи МСП, потребителите, екологичните интереси и синдикалните организации в процеса на стандартизация (известни като организациите²⁶ по приложение III²⁷).

Финансовото подпомагане на организациите, представляващи МСП и социални и обществени интереси на европейско ниво, направи възможно постепенното включване на техните членове в дейностите по стандартизация. Все още обаче съществуват някои предизвикателства пред тяхното ефективно участие в процеса на стандартизация.

Комисията ще следи отблизо как европейските организации за стандартизация прилагат изискванията за ефективно участие на организациите по приложение III в съответствие с член 5 от Регламента за европейската стандартизация.

²⁵ Регламент (ЕС) № 1025/2012.

²⁶ [Small Business Standards \(Стандарти за малките предприятия\) \(SBS\)](#), [European consumer voice in standardisation \(Европейска асоциация за координиране на потребителското представителство в стандартизацията\) \(ANEC\)](#), [European Trade Union Confederation \(ETUC\) \(Европейска конфедерация на профсъюзите\)](#) и [European Environmental Citizens' Organisation for Standardisation \(Европейска организация на гражданите за екологични стандарти\) \(ECOS\)](#).

²⁷ Приложение III към Регламента за европейската стандартизация (Регламент (ЕС) № 1025/2012).

Европейските организации за стандартизация CEN и CENELEC и международните организации за стандартизация действат въз основа на принципа на национално делегиране. По принцип участието на експерти в изготвянето на стандарти се очаква да е открито за всички. Комисията призовава организациите по приложение III да включват в годишните си доклади всеки случай, когато заинтересовани страни са поискали, но не са успели да участват в дейностите по стандартизация; в тези доклади следва да бъде включено и международното ниво (ISO, IEC).

4.3 Финансиране на европейската стандартизация

Настоящите рамкови споразумения за партньорство, които осигуряват правните рамки за финансиране на европейските организации за стандартизация от страна на Съюза, ще приключат през декември 2020 г. Бъдещото финансиране на европейската стандартизация е част от програмата „Единен пазар“²⁸. Въздействието на програмата ще бъде оценено чрез междинна и окончателна оценка, както и чрез непрекъснат мониторинг на набор от основни показатели на високо равнище за изпълнението. Приетият показател за европейската стандартизация е: „Дял на прилагане от държавите членки на европейски стандарти като национални стандарти от общия брой действащи европейски стандарти“.

²⁸ COM(2018) 441 final.

Проучване на икономическото и социалното въздействие на стандартизацията

Европейските стандарти са необходими инструменти за правилното функциониране на единния пазар. Наред с другото, те подпомагат икономическия растеж, като премахват пречките, възпрепятстващи навлизането на иновативни и конкурентни продукти и услуги на съществуващите пазари, както и като разширяват търговията към нови пазари. Техният потенциал и действителното им въздействие и функции обаче остават недостатъчно изследвани и съществува необходимост от по-задълбочено разбиране.

В този контекст, след покана от Съвета и в съответствие със съвместната инициатива за стандартизация, Комисията започва проучване през 2019 г. относно функциите и въздействието на европейските стандарти и стандартизацията в ЕС. Резултатите от проучването ще бъдат на разположение през 2021 г.